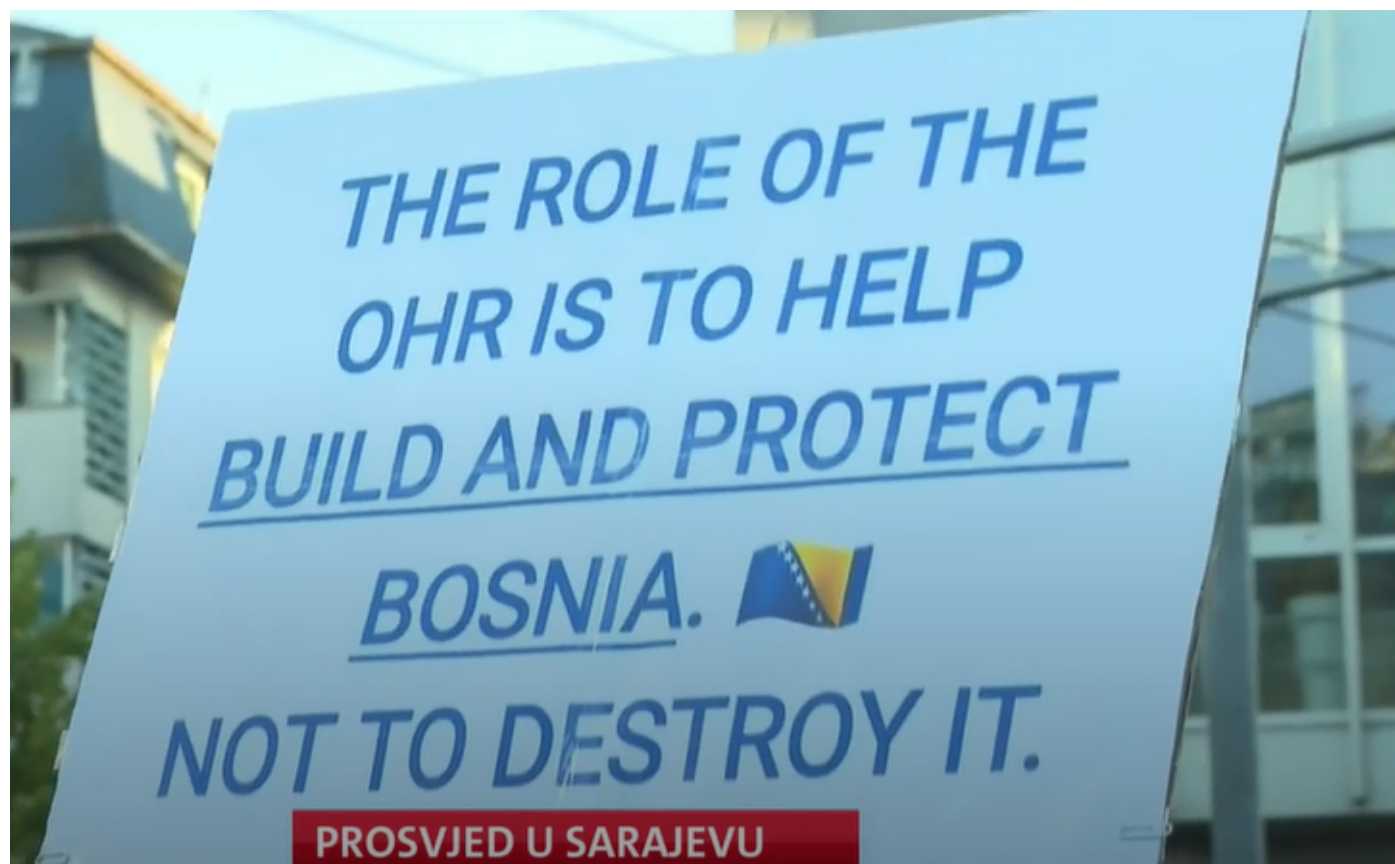

Hoće li visoki međunarodni predstavnik ići u izmjene izbornog zakona uoči izbora u BiH?

Mnogobrojni građani organizirali su mirni prosvjed ispred Ureda visokog međunarodnog predstavnika i poručili kako ne žele ovakve izmjene izbornog zakona jer dovode do dubljih podjela na etničkoj osnovi

Autor Leonarda Lujčić - 29/07/2022

U listopadu nas u Bosni i Hercegovini očekuju još jedni opći izbori. Manjkavosti i nužnost izmjena izbornog zakona tema su već dugo godina u Bosni i Hercegovini, no u izbornoj godini ona postane aktualnija.

U bosansko-hercegovačkim medijima pojavila se informacija kako visoki međunarodni predstavnik Christian Schmidt nastoji uskoro uvesti izmjene izbornog zakona i to na način da se uvede cenzus od tri posto. To bi značilo da u onim kantonalnim jedinicama gdje nema pripadnika jednog od tri konstitutivna naroda u ukupnom broju više od tri posto, oni gube pravo na davanje delagata u Dom naroda Federacije Bosne i Hercegovine.

Iako su neki mediji čak objavili nacрте ovih izmjena, ta informacija, da taj dokument uopće postoji, nije potvrđena. No svakako je bila poticaj da se ponovno razgovara o izmjenama izbornog zakon koje su nužne.

Na ove navodne najave, reagirali su i sami građani Bosne i Hercegovine. Mnogobrojni građani organizirali su mirni prosvjed ispred Ureda visokog međunarodnog predstavnika i poručili kako ne

žele ovakve izmjene izbornog zakona jer dovode do dubljih podjela na etničkoj osnovi.

-Uvođenje pragova za reprezentaciju građana Bosne i Hercegovine na temelju njihove grupne pripadnosti u bilo kojem postotku zastupljenosti i kakvima se pored nedemokratskog etničkog principa uvodi dodatni sloj demografske i teritorijalne diskriminacije, smatramo neprihvatljivim- poručili su građani u pismu.

Selma Boračić Mršo, novinarka iz Sarajeva to je objasnila na sljedeći način:

-Po ovoj formuli Posavski, Bosansko-podrinjski i Zapadnohercegovački kanton ne bi delegirali Srbe u Dom naroda Federacije BiH. U istom smislu Unsko-sanski i Bosansko-podrinjski kanton ne bi delegirali Hrvate u Dom naroda. Bošnjaci ne bi imali delegate iz Posavskog, Bosansko-podrinjskog, Zapadno-hercegovačkog i Kantona 10. To bi istovremeno značilo da Bosansko-podrinjski kanton ne bi imenovao ni jednog srpskog, hrvatskog i bošnjačkog delegata u Dom naroda FBiH, što bi predstavljalo direktno kršenje Ustava Federacije BiH- napisala je Selma Boračić Mršo za dw.com.

Ovakvim izmjenama izbornog zakona, ošto se protivi bošnjačka strana, a oštar je bio predsjednik SDA, Bakir Izetbegović.

-Ono što je u ovim izmjenama najopasnije je uvođenje praga od tri posto, što bi značilo da manjinski narodi u određenim kantonima neće imati svoje predstavnike u Domu naroda FBiH. To je stajanje na stranu HDZ-a, omogućit će im se dominacija u Domu naroda. Ujedno bi se i SNSD-u povećala šansa da dođu do kontrolnog paketa i da nam se naprave kliješta HDZ-SNSD u FBiH. Tako bi nam se navukla još jedna luđačka košulja. Slijedi snažan otpor tome, prije svega odredbi o pragu od tri posto- objasnio je Izetbegović.

Željko Komšić, za Hrvate persona non grata, bio je još oštrij.

-Bojim se da je motiv za sve ovo što rade u BiH i pritiska da se donesu potpuno antieuropski zakoni, duboko antiislamski. Izgleda kako mnogi u Europi u današnjim europskim muslimanima vide nove Židove, a Bošnjaci im predstavljaju poseban problem jer imaju svoju državu na europskom tlu- izjavio je Komšić.

Mnogi su se međunarodni politički akteri oglasili u medijima i društvenim mrežama.

-Bivši njemački ministar želi Bosni i Hercegovini nametnuti zakon koji će dodatno podijeliti zemlju. Kako to? Kao "Visoki predstavnik" on ima ovlasti da to učini. Ispunjava želje jedne stranke bez koje ništa ne bi išlo- izjavila je Katarina Barley, potpredsjednica Europskog parlamenta.

Ovim najavama pak, hrvatski je premijer Andrej Plenković zadovoljan.

-Poanta Ustava BiH je uključivost. Nije li onda najprirodnije da i Hrvatima, kao jednom od tri konstitutivna naroda, bude omogućeno da participiraju u institucijama vlasti. To je minimum minimuma- izjavio je Andrej Plenković.

A onda se oglasio i sam visoki predstavnik. Dao je ekskluzivni intervju za portal dw.com i novinarki Zorici Ilić. U intervjuu je izjavio kako do izmjena još neće doći, te da se o tome razgovara i da ništa još nije odlučeno. Ipak, podcrtao je razloge zašto se o tome uopće razgovara na ovaj način.

-U gradu Goraždu, od 25.000 stanovnika, živi 24 Hrvata. Inače, ni prije rata ih nije bilo puno više. A onda imate kanton Mostar (Hercegovačko-neretvanski – op. red.) gdje živi 120.000 Hrvata. I oni šalju tri delegata, a Goražde jednog. I tu se postavlja pitanje jer je sud rekao da to ne može potpuno biti tako. A Parlament nažalost tu odluku nije donio. To pitanje je bilo pogrešno komunicirano. I zbog toga sam rekao da mislim da je pametno, da ne želimo to provoditi, već da se mora razgovarati s ljudima od kojih su neki stekli dojam ili su neki mislili da se samo nagrađuju oni koji žive na području s mnogo sunarodnjaka, etničkih sunarodnjaka. Nije se uopće radilo o tome. I prije svega ni u kojem slučaju ne želim ovdje probuditi dojam da se želi podijeliti Bosnu i Hercegovinu na različite etničke regije. Ne, zaboga, ja sam tu upravo da to spriječim, odnosno da održim takozvani teritorijalni integritet. I zato mi je nevjerovatno važno da ljudi, uključujući i onih 24 u Goraždu, znaju da su zastupljeni. Ali naravno da se negdje mora naći ravnoteža. O tome se mora razgovarati. Činilo mi se da je rasprava koja se ovdje vodila, bez obzira od koga je potaknuta, vođena pogrešno. Građani imaju pravo izjasniti se, ali meni se to činilo malo prekomplikirano i zato sam to sada stavio na čekanje – odgovorio je Christian Schmidt na postavljeno pitanje oko izmjena izbornog zakona za portal dw.com.

Sve je ipak izglednije kako će do izbora koji se održavaju u listopadu doći do tek nekih manjih i tehničkih izmjena izbornog zakona. Ipak, veliki je pritisak na visokom međunarodnom predstavniku da krene s izmjenama Izbornog zakona BiH i krene s implementacijom presuda dobivenih na Europskom sudu za ljudska prava. Kod Hrvata ponovno postoji bojazan i sve je izglednije da će na izborima ponovno biti preglasani bošnjačkim glasovima pri izboru kandidata za Predsjedništvo BiH.

* članak napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama

Leonarda Lujić